

ככה הם הולכים ולצערנו לעיתים קרובות - חברים ותיקים מכונני ויוצרי בית תל-יוסף, המושרשים עמוק באדמתנו. כעת גם חברנו שלמה תמיר ז"ל ביניהם, שנחסף מאתנו כהרף עין. הנוף מתדלדל. הם חסרים לנו וביחוד לותיקים, בהחלפת דעות ורשמים, שיחת רעים ובפגישות יום יום.

שלמה היה ונשאר עד יומו האחרון חלוץ. כאיש תנועה נאמן ומסור לתנועה הקיבוצית ולמפלגת העבודה כה היה חבר שנים רבות, למרות שלעיתים היה מבקר קשות את התנועה בסטיות.

הוא היה חייל מסור ותמיד מוכן לפקודת התנועה וכמתנגד: לנוטרות, בריגדה, שליחויות החלוץ, עליה להעפלה. מעשיו הרכיב בארץ ובחו"ל הם עדים לפעולתו המבורכת.

שלמה היה אחד מהלוחמים לשיפור תנאי החיים של פועלים שמסכרתם דלה ובעלי משפחות מרובות ולדים. במאות המאמרים שכתב היה נושא זה בראש דאגותיו, ביקר קשות את הכזבזב ודרש צנע בהליכוהינו בארץ.

כאיש תנועה היה ער במעשיו ואפשר היה לפגוש אותו - בין שהיה ציר נבחר או לא - בכל כינוסי התנועה. כמו במרכז האיחוד, מועצה מחוז האיחוד של המפלגה, בוועידות המפלגה, האיחוד וההסתדרות, גם כיום השנה לאכות התנועה ככברת היה שממיע את קולו.

זכורני: היה זה באחד מועידות המפלגה. שלמה לא היה ציר בוועידה, אבל ביקש שיתנו לו רשות הדיבור ולדבר על הבעיות המעיקות עליו. מלחמתו על רשות הדיבור היתה קשה. אבל זכויותיו הרבות פעלו למענו בקרב חברי הנהלת הוועידה, וכשהופיע על הבמה הוא נהפך למצליף על ימין ושמאל ומלא ביקורת על דרכי התנועה, חוזר על הנושאים הידועים שנכתבו במאמרו הרכיב, הוא היה לוחם לדעותיו על הבמות השונות ובמאמריו הרכיב שנכתבו בעתוני "דבר", "על המשמר", "כ"אגרחה", כיומן המשק "מחיינו" ולא פעם היה מדפיס את דבריו ורעיונותיו כסטנסיל ומפיץ בין חברים ואוהדים בארץ.

שלמה פעל רבות כאיסוף כספים לנטיעת עצים כחורשות ויערות קרן הקיימת. גם בעת שהיה בכריגדה, שנים רבות היה מופיע עם פנקס בידו אצל החברים בעלי שמחה, חתונות, ברית מילה, יובלות, כר-מצוה, ומחתים אותם במספר עצים ורואג להביא עבורם את התעודה של הקק"ל. הרבה כוחות ועמל השקיע בנטיעת יער החלוץ, מעולי רוסיה. תכניות רבות והצלעות שונות הועלו על ידו להגדלת שטחי היער. היה נפגש עם מנהיגי ההסתדרות והתנועה הקיבוצית, עם שרים, עם מוסדות שונים והיה מדרבן בנטיעת חורשות על שם מנהיגי התנועה שהלכו לעולמם וגם אלה שבחיים. ככה גם נטע שתי חורשות ע"ש שני חברי תל-יוסף זלמן ולקומרסקי וזאב און ז"ל על ידי בני המשפחות וידידים.

שלמה היה פעיל במשק, משתתף באסיפות ולוקח חלק בדיונים, ולא פעם עמד בוויכוח עם החברים לגבי דרכנו הקיבוצית. היה כין מוציא לאור את יומן הקיבוץ והיה עוזר להרכה חברים בכתובת רשימותיהם כיומן. היה מקיים את המצווה של ביקור חולים בקיבוצנו הן אצל חולים בכית והן אצל החולים ששכבו בבתי חולים באזורים שונים בארץ.

הוא היה איש צנוע והסתפק במועט, ולא פעם גזר על עצמו דברים שקשה היה להבינם ולקבלם. זכורני את הויכוח ביננו לסיודר מים חמים במקלחת ולפינת הבישול, אחרי שנים רבות הוחלט בקיבוצנו להכניס מים חמים

למקלחות במקום דודי הנפט למען הקל על החברים. שלמה היה בין אלה שהתנגד לכך והסתפק בדוד הישן עם הנפט, עד שביום כהיר אחד הוא נסע לאיזה ימים והפתיעו אותו בהכנסת מים חמים לביתו כמו לכולם.

התרגשות ושמחה כאחת היתה אצל כל אחד ואחד מהחברים, ביום שבו חלקו טלויזיות לכל משפחה ובווד כחל-יוסף. שלמה לא התרגש כלל, כי סירב לקבל טלויזיה לביתו וככה חי עד יומו האחרון בלי טלויזיה בביתו.

שלמה עסק שנים רבות במטע זיתים. נטע, טיפל עם עוד חברים, עסק במסיקת הזיתים, בין המוסקים היו גם ילדי הקיבוץ. אבל המשימה לא היתה קלה,

כי לשלמה חסרה הסבלנות הדרושה לילדים ולהתנהגותם, וגם הילדים לא עמדו ביחס ובדרישות שלו. אך בכל זאת המשיך לעבוד זמן רב עם הילדים.

בשנים האחרונות התחיל לעסוק בהוצאת חוברות "הקיבוץ בחיי יום יום" בעברית, עד שזכה להוציא אלפי חוברות כשפות שונות וגם ביפאנית. קשר קשרים עם התנועה הקיבוצית, עם ההסתדרות, עם מוסדות שונים, משרד החוץ והסוכנות היהודית שבאו לעזרתו בהפצת החוברת כקרב אלפי המתנדבים בארץ, תיירים ולכל הציבור גם בחו"ל. היה נודד מדי יום ויום מישוב לישוב בעיר וככפר ובקיבוצים. מלאכתו היתה קשה ביותר ומצב כריאותו היתה רופפת. סבל כאבאי גב וברגליו, אבל המשיך.

שלמה שהיה נוטה לחיי צנע גזר על עצמו לא מעט סבל, בהיותו בעיר או במקום אחר, רגליו לא עמדו במסעדה. היה לוקח איתו אוכל מהבית מסתפק בשתיה כלשהי במזנון של האיחוד או במקום זול אחר וחוסך את הפרוטות. השתדל גם לא להוציא כספים על נסיעות ב"אגד", היה עומד בכבישים ומשיג "טרמפים" לכל אורכה ורוחבה של הארץ. רבים מעלי המכוניות הכירו את שלמה.

כמה חרה לי הדבר כשראיתיו מגיע הביתה - לא פעם ברגל מהכביש, כפוף, כשכידו התיק עם החוברות, סוחב את רגליו ובקושי מגיע לביתו. ככה זה נמשך עד שכאביו גברו עליו ולא יכול היה להמשיך ללכת. בזמן האחרון היה בקושי מגיע לחדר האוכל יושב עם חבריו לשולחן וער לכל דבר וציפה ליום שיגיע תורו לניתוח ויבוא קץ ליסוריו.

שלמה נותח וחדר מבית החולים ביום שישי לביתו. למחרת בואו ביקרתיו, היה ער ומלא תקווה. בני משפחתו עשו הכל למענו על מנת להנעים את שובו הכל היה מסודר, שלמה שכב על מיטתו ומסביבו, על הקירות תמונה מבני משפחתו ושלוש תעודות גדולות מהקרן הקיימת על נטיעת עצים. יש לי עוד שתי תעודות בחדר השני הכריז שלמה, כן זה היה חלק מפרי עמלו והוא התגאה בזה.

נפרדנו ממנו - ניסיה ואני, ושלמה ביקש למסור לחברים שחזר, ושיבואו לבקרו. כאילו היתה לו מעין הרגשה שזמנו תם ורוצה עוד לראות את חברי תל-יוסף בביתו.

למחרת נפסק פתיל חייו.

שלום רעי וידידי. לא עוד נדודים בכבישי ארצנו והדאגות הרבות שרבצו על ראשך, דאגתך לזולת, למדינה ולתנועה. תנוח כעת על משכבך תחת רגבי אדמת תל-יוסף מקום שעמלת בזיעת אפירך וכל מעשיך הרבים והטובים שפעלת בשנות חיך, ישאר זכר לעד.

שלום לעפרך, יהי זכרך ברוך.